

РЕШЕНИЕ

№ 245

гр. С., 22.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на осми юли през две хиляди двадесет и втора година в
следния състав:

Председател: Тоничка Д. Кисьова

Членове: Мария Ан. Славчева
Крум Б. Гечев

при участието на секретаря Зорка Т. Янчева
като разгледа докладваното от Тоничка Д. Кисьова Въззивно гражданско
дело № 20225400500205 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 76/01.04.2022г.,постановенопо гр.д.№ 695/2022г. по описа на С.ски районен съд е признато за за установено на основание чл. 422, във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК и вр. чл. 79, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД по отношение на Р. В. Ш., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2, че съществува вземането на „Първа Инвестиционна банка“ АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. по Заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК № 449/03.12.2020 г., издадена по ч.гр.д. № 1072/2020 г. по описа на РС С., допълнена с разпореждане № 31/06.01.2021 г. за сумите: 1 448,50 евро, представляващи дължима главница по Договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012 г. за периода 25.11.2015 - 18.10.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.11.2020 г. до окончателното плащане; 110,52 евро, представляващи договорна лихва за периода 18.11.2019 - 27.10.2020г.; 78,34 евро, представляваща обезщетение за забава за периода 25.11.2017 – 12.03.2020г.; 6,39 евро, представляваща законната лихва върху главницата за периода 12.11.2019 – 24.11.2020г. и 31,90 евро, представляващи разноси за връчване на нотариални покани, като са отхвърлени като неоснователни и недоказани исковете, в частта им за главницата за разликата над уважения размер от 1 448,50 евро до пълния предявен размер от 1 642,61 евро и за периода 18.03.2014 г. - 25.11.2015 г.; за договорната лихва за периода 27.10.2020 – 11.11.2020 г.; за обезщетение за забава за разликата над уважения размер от 78,34 евро до пълния предявен размер от 123,84 евро и за периода 18.08.2016 - 25.11.2017 г.; за договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020г. в размер на 47,64 евро; за обезщетение за забава на просрочени плащания

за периода 14.05.2020 – 11.11.2020 г. в размер на 53,29 евро по т. 10 от договора; за разликата над уважения размер от 6,39 евро законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г. до пълния предявен размер от 6,44 евро. Признато е за установено за установено на основание чл. 422, във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК и вр. чл. 79, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД по отношение на К.К. Е. - Ш.а, ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2, че съществува вземането на „Първа Инвестиционна банка“ АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. по Заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК № 449/03.12.2020 г., издадена по ч.гр.д. № 1072/2020 г. по описа на РС С., допълнена с разпореждане № 31/06.01.2021 г. за сумите: 502,01 евро, представляващи дължима главница по договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012г. за периода 18.06.2020 – 18.10.2022г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.11.2020г. до окончателното плащане; 56,98 евро, представляващи договорна лихва за периода 25.05.2020 - 27.10.2020 г., както и 31,90 евро, представляващи разноси за връчване на нотариални покани, като са отхвърлени като неоснователни и недоказани исковете в частта за главницата за разликата над уважения размер от 502,01 евро до пълния предявен размер от 1 642,61 евро и за периода 18.03.2014г. – 18.06.2020г.; за договорната лихва за разликата над уважения размер от 56,98 евро до пълния предявен размер от 110,52 евро и за периода 18.11.2019 - 25.05.2020 г.; за обезщетение за забава за периода 18.08.2016 – 12.03.2020 г. в размер на 123,84 евро; за договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020 г. в размер на 47,64 евро; за обезщетение за забава на просрочени плащания за периода 14.05.2020 – 11.11.2020г. по т. 10 от договора в размер на 53,29 евро; за законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г. в размер на 6,44 евро. Осъден е на основание чл. 78, ал. 1, вр. чл. 78, ал. 8 ГПК Р. В. Ш., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2 да заплати на „Първа Инвестиционна банка“ АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. съдебни разноси, пропорционално на уважената част от исковете по настоящото дело в общ размер 830,78 лв. и по ч.гр.д. № 1072/2020 по описа на СмРС в размер на 190,21 лв.. Осъдена е на основание чл. 78, ал. 1, вр. чл. 78, ал. 8 ГПК К.К. Е. - Ш.а, ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2 да заплати на „Първа Инвестиционна банка“ АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. съдебни разноси, пропорционално на уважената част от исковете по настоящото дело в общ размер 292,96 лв. и по ч.гр.д. № 1072/2020 по описа на СмРС в размер на 67,07 лв., солидарно с Р. В. Ш., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2.

Решението е обжалвано в срок в отхвърлителната му част и в частта за разностите с въззивна жалба с вх.№ 2017/27.04.2022г. от „Първа инвестиционна банка“ АД чрез пълномощника й юрисконсулт Соня Парунева, с оплаквания за неправилност, поради противоречие с материалния и процесуалния закон, както и с практиката на ВКС. Излагат се доводи, че неправилно съдът е приел, че вземането на Банката е частично погасено по давност и че за вземането за главница е приложим петгодишния давностен срок съгласно чл. 110 от ЗЗД. Твърди се, че неправилно съдът е приел, за едновременно приложими нормите за периодичните плащания и за еднократните плащания, като е приел, че относно главницата е приложима разпоредбата на чл. 110 от ЗЗД, а относно възнаградителна лихва следва да се прилага тригодишния давностен срок по чл. 111 „в“ от ЗЗД. При договорите с периодично или продължително действие, през всеки

период от време и двете страни по правоотношението престоират и за тях възникват относително самостоятелни задължения с отделни падежи, които имат общ правопораждащ факт, но не представляват части от едно цяло вземане. Обратното — при уговорка за разсрочване на части на едно по правило еднократно задължение, престоира само длъжникът, след като вече кредиторът е изпълнил, а този факт сам по себе си не е достатъчен, за да определи изпълнението като периодично, в който смисъл е ТР № 5/2019 г. от 21.01.2022 г. по тълк. дело № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС. Съдът правилно е приел за безспорно, че кредиторът е изпълнил задължението си по Договора за кредит и е предоставил посочената в Договора сума по банкова сметка на кредитополучателя Р.Ш. Приел е още за безспорно и че Кредитополучателят дължи изпълнение на задълженията по Договора за банков кредит, както и че поръчителят отговаря солидарно с кредитополучателя за изпълнение на цялото задължение по договора за кредит. Необосновано и в противоречие с установената съдебна практика съдът неправилно е приел, че вземането на банката е делимо на месечни погасителни вноски и отговорността на поръчителя е за част от вземането, което води до отхвърляне на част от исковите претенции. В случая е постигнато съгласие за плащането на дължимата сума на погасителни вноски с падежи на определени дати, а отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост. В жалбата се твърди още, че поради липса на самостоятелно основание за плащане на отделни вноски, техният падеж е ирелевантен за приложението на чл. 147, ал. 1 от ЗЗД. В случая вземанията на Банката са обявени за предсрочно изискуеми считано от 12.11.2020 г., а не както е приел съдът от датата на връчване на изявлението на длъжниците - 27.10.2020г. Както е посочено в исковата молба, Банката е предоставила допълнителен срок за доброволно изпълнение на задълженията, след което и при неизпълнение от страна на длъжниците е обявила, че ще счита кредита за предсрочно изискуем.

По отношение на отхвърлената част от вземанията спрямо поръчителя К. Ш.а съдебната практика приема, че при банковия кредит е налице неделимо плащане и уговорката за връщане на кредита на погасителни вноски представлява съгласие на банката-кредитор (по аргумент за противното от чл. 66 ЗЗД) да приеме от кредитополучателя- длъжник изпълнение на части, като така уговореното частично изпълнение не е периодично плащане по смисъла на чл. 111, б. „в“ ЗЗД, в който смисъл са Решение № 38/26.03.2019 г. по т.д. № 1157/2018 г. по описа на II т.о. на ВКС, Решение № 28/05.04.2012 г. по гр.д. № 523/2011 г. по описа на III г.о. на ВКС и Решение № 261/12.07.2011 г. по гр.д. № 795/2010 г. по описа на IV г.о. на ВКС. Съгласно договореното между страните в договора за поръчителство, поръчителят се е задължил да отговаря за изпълнението на задължението на кредитополучателя и след като задължението на последния е единно и неделимо и е с настъпил падеж в крайния срок за издължаване на договора, то безсъмнено и отговорността на поръчителя се погасява с изтичане на 6 месеца от падежа на кредита на основание чл. 147 от ЗЗД, в който смисъл са Решение № 345 от 12.11.2012 г. по гр. д. № 481/2012 г. на III г.о. на ВКС, Решение № 58 от 15.04.2009 г. по т. д. № 584/2008 г. на II т. о., Решение № 130 от 27.10.2009 г. по т. д. № 139/2009 г. на I т. о., Решение № 23 от 24.03.2015 г. по т. д. № 1717/2013 г. на I т. о. и Решение № 40 от 17.06.2015 г. по т. д. № 601/2014 г. на I т. о., ВКС). В настоящия случай, поръчителят е отговорен за пълния размер на задълженията на кредитополучателя до окончателното им погасяване. Ако срокът се прилага за всяка вноска поотделно, може да се стигне до ситуация, в която поръчителят ще отговаря при по-облекчени условия и в по-малък обем от главния длъжник, без това да е уговорено в договора за поръчителство. Ако се приеме, че

шестмесечният срок за предявяване на иска против главния длъжник тече от падежа на всяка погасителна вноска и че кредиторът е длъжен, за да запази правата си срещу поръчителя, да води отделен иск срещу длъжника за всяка вноска, приложното поле на поръчителството като вид лично обезпечение би било неоснователно ограничено, а функциите му - обезсмислени. При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД, започва да тече от настъпване на изискуемостта на целия дълг, без значение дали същата е предсрочно обявена, в който смисъл е ТР № 5/2019 г. по т.д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС. Съдът е приел, че предсрочната изискуемост е обявена на кредитополучателя и на поръчителя на 27.10.2020 г., а не както Банката е отразила в извлечението от счетоводни книги и заявлението за издаване на заповед за изпълнение -12.11.2020г., с оглед предоставения допълнителен срок на длъжниците за доброволно изпълнение. Дори да се приеме, че датата на предсрочната изискуемост е 27.10.2020 г., видно от всички събрани в хода на производството доказателства, Банката е спазила този преклузивен шестмесечен срок, като е подала заявлението за издаване на заповед за изпълнение както срещу кредитополучателя, така и срещу поръчителя на 25.11.2020 г. Към тази дата не е изтекла нито тригодишна, нито петгодишна давност спрямо ответниците, още повече да е отпаднала отговорността на поръчителя за пълния размер на претендираното от Банката вземане. Моли да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната му част като неправилно и бъде уважен изцяло предявеният иск. Претендира за разноси по делото.

В срока по чл.263,ал.1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемите Р. В. Ш. и КР. К. ЕНГ..

В съдебно заседание жалбоподателят „Първа инвестиционна банка“ АД, чрез пълномощника си юрисконсулт Соня Парунева в представено писмено становище с вх.№ 2432/06.072022г. поддържа жалбата си.

Въззиваемите Р. В. Ш. и КР. К. ЕНГ. се явяват лично и оспорват жалбата,като молят да се потвърди обжалваната част от решението.

С.ският окръжен съд, като взе предвид оплакванията във въззивната жалба, становището на страните в съдебно заседание и след преценка на събраните по делото счита, че въззивната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е неоснователна, а обжалваното решение, преценено по реда на чл.269 от ГПК е валидно допустимо и правилно по селдните съображения:

По делото не е спорно, че по Заявление вх. №7653/25.11.2020г.,депозирано от „Първа инвестиционна банка” АД гр.София е образувано ч.гр.д. № 1072/2020г. по описа на С.ският районен съд и е издадена Заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК № 449/03.12.2020г., допълнена с Разпореждане №31/06.01.2021г., с които е разпоредено длъжниците Р. В. Ш. и К.К. Е.- Ш.а да заплатят солидарно на кредитора „Първа Инвестиционна банка” АД дължими по Договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012 г. суми: 1 642,61 евро главница; 110,52 евро договорна лихва по т. 4 от договора за периода 18.11.2019 – 11.11.2020 г.; 123,84 евро обезщетение за забава по т. 10 от договора за периода 18.08.2016 – 12.03.2020 г.; 47,64 евро договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020 г.; 53,29 евро обезщетение за забава за периода 14.05.2020 – 11.11.2020 г.; 6,44 евро законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г.; 31,90 евро разноси за

покана, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.11.2020 г. до окончателното плащане и 78,87 лв. държавна такса и 150 лв. юрисконсултско възнаграждение. Заповедта е връчена на длъжниците по реда на чл.418,ал.5 от ЧСИ на 02.04.2011г. В срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК от същите са постъпили писмени възражения, че не дължат изпълнение по издадената заповед за изпълнение. С Разпореждане № 759/07.06.2021г. съдът е указал на заявителя "Първа Инвестиционна банка"АД, че в едномесечен срок от съобщаването му може да предяви иск за установяване на вземането, си като до внесе дължимата ДТ. Разпореждането е получено от заявителя на 15.06.2021 г. и на 02.07.2021 г. е подадена настоящата искова молба, с която ищецът е предявил обективно и субективно съединени установителни иски с правно основание чл. 422, във вр. с чл. 415 от ГПК, във вр. с чл. 79, ал.1 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване на съществуването на вземането му срещу длъжниците по издадената заповед за изпълнение, поради което правилно районният съд е приел, че исковете са процесуално допустими.

От представения по делото Договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012 г., сключен между „Първа инвестиционна банка” АД и Р. В. Ш. се установява, че Банката е предоставила на Кредитополучателя банков кредит в размер на 2050 евро за погасяване на съществуващи задължения по друг договор за кредит № 068LD-R-000600/12.04.2012г., като сумата е преведена по разплащателната сметка на Ш. в Банката с IBAN BG50FINV91501015412686 с краен срок за погасяване 18.11.2022 г. Съгласно т.4 от Договора страните са договорили годишна лихва в размер на БЛП на банката, който към момента на сключване на договора е 7,99 %, плюс надбавка от 8,51 пункта или общо 16,5 % и ГПР 18,93 %. Общата дължима сума от кредитополучателя по кредита сума е 4 285,15 евро, която съгласно погасителния план към договора е следвало да бъде върната на 120 месечни погасителни вноски в размер на по 35,26 евро всяка, платима до 18-то число на съответния месец. В деня на усвояване на кредита кредитополучателят се е задължил да плати на банката 20 лева такса за разглеждане на искането, съгласно чл. 6 от договора, а съгласно т.7 от договора Банката е събрала комисионна за управление на кредита в размер на 2 % от разрешения кредит. Според т. 10 от договора плащания, дължими, но неизвършени в срок поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя в банката, се отнасят в просрочие и се олихвяват с договорения в т. 4 лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер на законната лихва, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната вноска. При подписването на договора Кредитополучателят е декларирал, че е запознат с общите условия на банката за кредити на физическите лица и приема прилагането им при уреждане на отношенията с кредитополучателя.

Вземането на Банката за главница, лихви, такси, комисионни и разноски по посоченият договор за банков кредит е обезпечен със сключен Договор за поръчителство от 19.11.2012г. между Банката и КР. К. ЕНГ., по силата на който последната е поела задължението да отговаря солидарно с кредитополучателя Р.Ш. по договора за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012 г. за всички задължения за главница, лихви и разноски. Съгласно чл. 6.1 на Общите условия, приети от УС на Банката, в сила от 05.10.2012 г. и същите в сила от 03.02.2020 г. с решение от 26.05.2009 г., приложими към момента на сключване на договора, плащанията дължими, но незавършени в срок поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя се отнасят в просрочие и се олихвяват с договорения лихвен процент плюс наказателна надбавка в размер, съгласно договора, считано от деня, следващ датата на падежа на съответната дължима сума, независимо дали падежът е в неработен ден.

С нотариални покани от 22.10.2020 г. банката е поканила длъжника Р.Ш. и поръчителя К.

Ш.а да платят в тридневен срок задължението по кредита, което към 21.10.2020 г. възлиза на 1 955,77 евро, от които просрочени задължения в размер на 1 214,42 евро, включващи 902,28 евро просрочена главница и 312,14 евро просрочена лихва. Със същите покани кредитът е обявен за изцяло предсрочно изискуем. Поканите са връчени на 27.10.2020 г на К. Ш.а. За връчването на нотариалните покани банката е платила две нотариални такси по 31,20 лева или общо 62,40 лева.

От заключението на приетата по делото СИЕ се установява, че сумата по Договора за банков кредит № 068LD-R-000785, сключен на 19.11.2012 г. е предоставена чрез превод по вписаната в договора разплащателна сметка в евро с IBAN BG50FINV91501015412686 с титуляр на сметката Р. В. Ш.. Кредитът е усвоен на 19.11.2015 г., както следва: 41.00 евро - комисиона за управление на кредит № 068LD-R-000785; 12.78 евро - такса за разглеждане на искане за кредит № 068LD-R-000785; 1 984.30 евро - погасени задължения по Договор за банков кредит № 068LD-R-000600 на Р. В. Ш., съгласно Договор за банков кредит № 068LD-R-000785; 11.92 евро - погасени задължения за договорна лихва на 18.12.2012 г. по Договор за банков кредит № 068LD-R-000785. Направени по кредита погасителни вноски в общ размер 2 792.53 евро нещата лице подробно е посочило по дати и размери в Таблица 1, колона 1 и колона 20.

Непогасените задължения на длъжника по процесния договор към датата на депозиране на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по реда на чл. 417 ГПК, а именно към 25.11.2020 г., са в размер 1 971.20 евро, както следва: главница в размер на 1 642.61 евро, формирана от усвоената сума, намалена с направените вноски; лихва върху редовен дълг в размер на 143.65 евро, начислена за периода 18.11.2019 г. - 11.11.2020 г. (Таблица 1, к.9, р. 12.11.2020 г.); Лихва върху просрочена главница в размер на 178.55 евро, начислена за периода 18.08.2016 - 25.11.2020 г. (Таблица 1, к.16, р. 25.11.2020 г.), без да се начислява за периода на обявеното извънредно положение от 13.03.2020 до 14.07.2020 г.; Законна лихва върху непогасена главница в размер на 6.39 евро, начислена за периода 12.11.2020 - 25.11.2020 г..

Непогасените задължения на длъжника по горепосочения Договор към датата на изготвяне на заключението - 17.12.2021 г., са в размер 2 147.78 евро, както следва: Главница в размер на 1 642.61 евро, формирана от усвоената сума, намалена с направените вноски; Лихва върху редовен дълг в размер на 143.65 евро, начислена за периода 18.11.2019 - 11.11.2020 г. (Таблица 1, колона 9, р. 12.11.2020 г.); Лихва върху просрочена главница в размер на 178.55 евро, начислена за периода 18.08.2016 - 25.11.2020 г. (Таблица 1, колона 16, р. 25.11.2020 г.), без да се начислява за периода на обявеното извънредно положение от 13.03.2020 г. до 14.07.2020 г. и законна лихва върху непогасена главница в размер на 182.97 евро, начислена за периода 12.11.2020 - 17.12.2021 г..

При така установеното от фактическа страна Въззивният съд счита, че правилно първоинстанционният съд е квалифицирал предявените иски по чл.422,ал.1 вр. чл. 415, ал. 1 от ГПК във вр. с чл.79,ал.1 и чл.86,ал.1 от ЗЗД и правилно е приел, че са частично основателни. С установителния иск по чл. 422, ал. 1 от ГПК се цели да бъде установено по исков ред в състезателно производство безспорното съществуване на вземането, за което е била издадена заповед за изпълнение.

От доказателствата по делото безспорно се установява, че между „Първа инвестиционна банка“ и Р.Ш. на 19.11.2012г. е сключен Договор за банков кредит № 068LD-R-000785, по силата на който Банката е предоставила на кредитополучателя Ш. кредит в размер на 2050 евро, с който да погаси съществуващо задължение към Банката по друг договор за кредит № 068LD-R-000600 от

12.04.2012г., с краен срок за погасяване -18.11.2022г. Безспорно се установява, че Банката е изпълнила задължението си като на 19.11.2012г. е превела по сметка на ответника Р.Ш. договорения кредит, който същият е усвоил напълно, поради което за него е възникнало и задължението да погаси кредита, ведно с дължимите лихви, съгласно погасителния план. Безспорно се установява също, че на основание сключен Договор за поръчителство от 19.11.2012г. К.Е. се е задължила солидарно да отговаря с кредитополучателя Р.Ш. за всичките му задължения по договора до окончателното им погасяване. Не се оспорва и това се установява от СИЕ, че Кредитополучателят Ш. е извършил плащания на дължими вноски по кредита, но е преустановил плащанията и са останали неизпълнени задължения за главница и договорна лихва и е възникнало и задължението за заплащане на лихва за забава.

Банката е отправила нотариални покани до солидарните длъжници, с които е обявила кредита за предсрочно изискуем, като ги е поканила в тридневен срок от получаването на поканата да заплатят пълния остатък от задълженията им по договора, но същите не са извършили плащания на задълженията си по договора. Нотариалната покана е връчена на длъжниците на 27.10.2020г., от която дата се счита, че Кредиторът им е обявил предсрочната изискуемост на кредита, в каквото смисъл е константната съдебна практика. .

Заявлението по чл.417 от ГПК е подадено след обявената предсрочна изискуемост на 25.11.2020г., от която дата се счита предявен и иска по чл.422,ал.1 от ГПК. С оглед обявената на солидарните длъжници предсрочна изискуемост вземането е станало изискуемо в пълния му размер за главница, договорна лихва, санкционна лихва и лихва за забава. От заключението на вещото лице по приетата по делото СИЕ се установява, че длъжникът Ш. е погасил по кредита общо 2 792,53 евро, като след 21.01.2020 г. напълно е преустановил плащанията. Поради неизпълнение на месечните плащания на падежите, съгласно погасителния план е начислена и претендирана от Банката и договорената между страните наказателна лихва.

Правилно първоинстанционният съд е приел за основателно направеното от ответниците в отговора на исковата молба възражение за изтекла погасителна давност както по отношение на част от вноските за главница, така и по отношение на част от вноските за договорна лихва и лихвата за забава.

Законът за задълженията и договорите е установил различна погасителна давност. Общата погасителна давност, съгласно чл. 114, ал. 1 ЗЗД е петгодишна и давността тече от момента, в който вземането е станало изискуемо. Тя е приложима във всички случаи, при които законът не е определил друг специален давностен срок. Такъв е срокът по чл.111,б.„в“ от ЗЗД, който определя тригодишен давностен срок за вземанията за наем, за лихви и за други периодични плащания. Както правилно е посочил районният съд константната съдебната практика в Решение № 261/12.07.2011г. по д.№ 795/2010г.на IVг.о., Решение № 28/05.04.2012г. по д.№ 523/2011г. на III г.о.на ВКС приема, че връщането на заема на погасителни вноски не превръща тези вноски в периодични плащания. При договора за заем е налице неделимо плащане, а договореното връщане на заема да стане на погасителни вноски на определени падежи не превръща тези вноски в периодични плащания. Договореното връщане на заема на погасителни вноски по погасителен план представлява съгласие на кредитора да приеме изпълнение на задължението от страна на длъжника на части- аргумент за противното от чл. 66 ЗЗД, с оглед на което по отношение на тези вноски не е приложима кратката давността по чл. 111 б. „в“, предл. последно от ЗЗД за периодичните плащания. В случая се касае за месечни погасителни вноски, съдържащи два елемента – главница и договорна лихва. За настъпването на погасителната давност по отношение вземането, в частта на

главницата, е приложима общата погасителна петгодишна давност по чл. 110 ЗЗД, а към вземането за възнаградителна лихва е приложим тригодишният давностен срок по чл. 111 б. "в" ЗЗД. Неоснователни в тази връзка са оплакванията във въззивната жалба, че районният съд е приложил различни давностни срокове по отношение на едно и също вземане.

Правилно първоинстанционният съд е приел за основателно възражението в отговора на исковата молба за погасяване на вземането за главница по давност за периода пет години преди подаване на заявлението на 25.11.2020г. или за претендиращия период преди 25.11.2015г. Ищецът твърди, че по кредита са просрочени 80 вноски по главница в размер на 1642,61 евро за периода от 18.03.2014г. до 25.11.2020г. След като както бе изложено по-горе вземането по кредита е единно и неделимо, то се погасява с общата петгодишна давност по чл.110 от ЗЗД. Съгласно заключението по приетата СИЕ общият размер на дължимата главница за целия период от 18.03.2014 г. до 18.10.2022г. е 1 642,61 евро, определена като усвоената сума е намалена с направените от длъжника вноски. От така определения размер на дължимата главница правилно районният съд е извадил дължимите суми за главница по вноските за периода, за който е изтеклата погасителна давност от 18.03.2014г. до 25.11.2015г. в общ размер на 194,11 евро, изчислени от Таблица 1, колона 12 срещу ред 18.11.2015 г. в таблицата, като получения размер на дължимата главница е 1 448,50 евро. До този размер искът за главница е основателен и следва да бъде уважен, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.11.2020 г. – датата на подаването на заявлението до окончателното заплащане на задължението. В останалата му част за разликата над 1 448,50 евро до пълния предявен размер от 1 642,61 евро и за периода от 18.03.2014 г. - 25.11.2015 г. Искът следва да бъде отхвърлен.

Правилно също първоинстанционният съд е приел за неоснователно възражението за изтекла давност относно претенцията за договорна лихва. Вземането за лихви се погасява с тригодишна давност съгласно чл.111,б.“в“ от ЗЗД. Ищецът претендира непогасена договорна лихва в размер на 110,52 евро ,начислена за периода от 18.11.2019г. до 11.11.2020г., с оглед на което вземането не е погасено по давност, тъй като не е изтекъл предвидения тригодишен срок. Видно от заключението по СИЕ, размерът на дължимата договорна лихва за посочения период възлиза на 143,65 евро, начислена за периода 18.11.2019 – 11.11.2020 г.. Договорната лихва се дължи до обявяването на кредита за предсрочно изискуем на 27.10.2020 г., поради което искът за договорна лихва, предявен в размер на 110,52 евро правилно е прието, че следва да бъде уважен в пълен размер, но да бъде отхвърлен за периода от 27.10.2020г. до 11.11.2020 г.

Правилно също районният съд е приел за основателно възражението за погасяване по давност на основание чл.111, б. „в“ ЗЗД на претендираното обезщетение за забава за периода преди 25.11.2017г. в размер на 123,84 евро, дължима на основание т.10 от договора за кредит. Тази лихва за забава се претендира за периода 18.08.2016 – 12.03.2020г., като за периода от 18.08.2016г. до 25.11.2017г. претенцията е неоснователна като погасена по давност и подлежи на отхвърляне. От таблица № 1, колона 16 ред 18.11.2017г. е видно, че към тази дата дължимата лихва за забава върху просрочената главница е 42,39 евро., а от колона 16, ред 18.03.2020 г. е видно, че към тази дата дължимата лихва за забава е 87,89 евро или правилно е прието от районния съд че за посочения период от 18.08.2016г. до 25.11.2017г. и за разликата над 78,34 евро до предявения размер от 123,84 евро претенцията е неоснователна като погасена по давност, а за сумата от 78,34 евро и за периода 25.11.2017 – 12.03.2020 г. Искът е основателен и следва да бъде уважен.

Правилно също районният съд е приел, че иска за начислената договорна лихва на основание чл. 85 ЗЗД и чл. 306 ТЗ в размер на 47,64 евро за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020

г.е неоснователен и недоказан и подлежи на отхвърляне, както и иска за обезщетение за забава на просрочени плащания в размер на 53,29 лв. за периода от 14.05.2020г. до 11.11.2020 г., поради което също следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Основателна е претенцията за законната лихва върху главницата за периода от 12.11.2019г. до 24.11.2020г. до размера от 6,39 евро, съгласно заключението на вещото лице по СИЕ, а за разликата до предявения размер от 6,44 евро следва да бъде отхвърлен като недоказан.

Основателна е претенцията и за направените разноски за връчване на нотариални покани в размер от 31,90 евро, представляващи равностойността на 62,40 лв., за направата на които са представени доказателства, поради което и тази претенция следва да бъде уважена.

Неправилно районният съд е приел за основателно възражението за прекратяване на поръчителството, поради неспазване от кредитора на преклузивния срок по чл. 147, ал. 1 ЗЗД за предявяване на вземането си срещу длъжника-поръчител, като се е позовал на съдебна практика - Решение № 83 от 26.05.2017 г. на ВКС по т. д. № 50394/2016 г., IV г.о., с която се приема, че когато в договор е уговорено, че обезпечено с поръчителство задължение към кредитора ще се погасява на отделни погасителни вноски с различни, последователни падежи, то несъмнено погасяването на всяка от тези вноски води до погасяване на съответната част от главното задължение. Когато дадена вноска не бъде погасена на съответния падеж, от този момент тя става изискуема и кредиторът успешно може да проведе иск срещу главния длъжник за плащането на същата вноска, от което следва и изводът, че от същата дата - падежа на вноската - започва да тече и шестмесечният срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД, който е преклузивен и с изтичането му се прекратява поръчителството и за него съдът следи служебно. Ако кредиторът бездейства и не предяви иск срещу главния длъжник в рамките на този срок, с изтичането му се прекратява задължението на поръчителя за плащането на същата вноска, т. е. - преклудира се отговорността му за съответната част от главното задължение. Тъй като по въпроса е формирана противоречива съдебна практика с ТР № 5/ 21.01.2022г. по тълк.д. № 5/2019г. на ОСГТК на ВКС е прието, че при уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, шестмесечният срок по чл.147,ал.1 от ЗЗД започва да тече от настъпването на изискуемостта на целия дълг, включително и в хипотезата на предсрочна изискуемост.

В случая предсрочната изискуемост е обявена на длъжника Ш. на 27.10.2020г. и от тази дата е започнал да тече шестмесечният срок по чл.147,ал.1 от ЗЗД, поради което същият не е изтекъл на 25.11.2020г., когато е подадено заявлението от ищеца, поради което поръчителят Кривива Е. отговаря солидарно с длъжника Р.Ш. за посочените по-горе суми. Като е приел, че шестмесечният преклузивен срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД тече за всяка отделна вноска от съответната дата на настъпването на падежа и районният съд неправилно е определил дължимите от поръчителя суми за главница в размер на 502,01 евро и за договорна лихва за периода от 25.05.2020г. до 27.10.2020г. в размер на 56,98 евро. Съгласно договорът за поръчителство поръчителят дължи каквото, колко и когато дължи и кредитополучателят. Правилно е прието относно разноските за връчване на нотариалните покани, че поръчителят отговаря солидарно с кредитополучателя за тях, но неправилно е постановено, че всеки от тях отговаря поотделно за тези разноски.

Неправилно районният съд е признал за установено, че всеки от ответниците дължи РАЗДЕЛНО неизплатени задължения по договора за кредит. Със заповедта за изпълнение по чл.417 от ГПК № 449/03.12.2020 г., издадена по ч.гр.д. № 1072/2020 г. по описа на РС С.,

допълнена с разпореждане № 31/06.01.2021 г. е разпоредено Р.Ш. и К.Е. да заплатят СОЛИДАРНО на „Първа Инвестиционна банка” АД посочените суми, дължими по Договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012г. В петитума на исковата молба също се претендира да бъде признато за установено, че кредитополучателят Р.Ш. и поръчителят К.Е. дължат СОЛИДАРНО на „Първа Инвестиционна банка” АД посочените суми по Договор за банков кредит № 068LD-R-000785/19.11.2012г.

С оглед на това, признавайки за установено, че поръчителят К. Е. –Ш.а дължи на Банката отделно от кредитополучателя Р.Ш. част от сумите за главница, договорна лихва и разноси за връчване на нотариални покани, които е признато, че и той дължи на Банката се стига до дублиране на тези суми (502,01 евро за главница, 56,98 евро за договорна лихва и 31,90 евро за разноси за нотариални покани или общо 590,89 евро), които се дължат солидарно от двамата, а не от всеки поотделно. В противен случай би се стигнало до признаване за установено, че заедно двамата длъжници (кредитополучател и поръчител) дължат общо 1950,51 евро главница, 167,50 договорна лихва и 63,80 евро разноси за нотариални покани, каквито суми не са претендирани или е налице произнасяне „свърх петитум“, но ответниците не са обжалвали решението в тази му част.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта-в обжалваната му част. След като решението не е обжалвано от ответниците в тази му част, въззивният съд не следва да се произнася по допустимостта на решението в необжалваната част.

Районният съд правилно е определил размера на вземането на банката дължимо по договора за кредит от кредитополучателя Р.Ш., като правилно е отхвърлил частично исковете за главница за разликата над уважения размер от 1448,50 евро до претендирания размер от 1642,61 евро и за периода от 18.03.2014 до 25.11.2015г. като погасено по давност. Правилно е отхвърлен и искът за договорна лихва за периода 27.10.2020 г. до 11.11.2020г., тъй като за този период се претендира лихва след обявяване на предсрочната изискуемост на кредита на 27.10.2020г. Правилно като погасен по давност е отхвърлен и иска за обезщетение, представляващо лихва за забава върху просрочената главница за периода от 18.08.2016г. до 25.11.2017г. за разликата над уважения размер от 78,34 евро до претендирания от 123,84 евро. Правилно също е отхвърлен и иска за договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020г. в размер на 47,64 евро, както и иска за обезщетение за забава на просрочени плащания за периода 14.05.2020 – 11.11.2020 г. в размер на 53,29 евро по т. 10 от договора и иска за разликата над уважения размер от 6,39 евро законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г. до пълния предявен размер от 6,44 евро. С оглед на изложеното въззивната жалба е неоснователна, а решението в обжалваната отхвърлителна част е правилно и ще следва да бъде потвърдено.

След влизане в сила на решението в обжалваната част делото ще следва да се върне на Районен съд-С. за преценка налице ли е допусната очевидна фактическа грешка.

Мотивиран от горното С.ският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 76/01.04.2022г.,постановено по гр.д.№ 695/2022г. по описа на С.ски районен съд, в частта, с която са отхвърлени предявените от „Първа Инвестиционна

банка” АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. установителни иски с правно основание чл. 422, във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК и вр. чл. 79, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, да бъде установено, че съществува вземане на Банката срещу длъжника Р. В. Ш., ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2 за главницата за разликата над уважения размер от 1 448,50 евро до пълния предявен размер от 1 642,61 евро и за периода 18.03.2014 г. - 25.11.2015 г.; за договорната лихва за периода 27.10.2020 – 11.11.2020 г.; за обезщетение за забава за разликата над уважения размер от 78,34 евро до пълния предявен размер от 123,84 евро и за периода 18.08.2016 - 25.11.2017 г.; за договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020 г. в размер на 47,64 евро; за обезщетение за забава на просрочени плащания за периода 14.05.2020 – 11.11.2020 г. в размер на 53,29 евро по т. 10 от договора; за разликата над уважения размер от 6,39 евро законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г. до пълния предявен размер от 6,44 евро, както и в частта с която са отхвърлени предявените от „Първа Инвестиционна банка” АД - гр. София, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Драган Цанков“ № 37, представлявано от изпълнителните директори С.А.П., Ч.Г.З., Н. Х.Б. и Р.И.Б. установителни иски с правно основание чл. 422, във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК и вр. чл. 79, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, да бъде установено, че съществува вземане на Банката срещу длъжника К.К. Е. - Ш.а, ЕГН *****, от гр. С., ул. „Е.“ № 11, вх. Г, ет. 4, ап. 2 за главницата за разликата над уважения размер от 502,01 евро до пълния предявен размер от 1 642,61 евро и за периода 18.03.2014 г. – 18.06.2020 г.; за договорната лихва за разликата над уважения размер от 56,98 евро до пълния предявен размер от 110,52 евро и за периода 18.11.2019 - 25.05.2020 г.; за обезщетение за забава за периода 18.08.2016 – 12.03.2020 г. в размер на 123,84 евро; за договорна лихва по чл. 85 ЗЗД, вр. чл. 306 ТЗ за периода 13.03.2020 – 13.05.2020 г. в размер на 47,64 евро; за обезщетение за забава на просрочени плащания за периода 14.05.2020 – 11.11.2020 г. по т. 10 от договора в размер на 53,29 евро; за законна лихва за периода 12.11.2019 – 24.11.2020 г. в размер на 6,44 евро.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в законна сила.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280,ал.3,т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____